

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor.,
negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-utca 7. szám, Telefon 58.
Hirdetések árszabály szerint számítatnak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. — Nyitvatartás 30 fillér.

Az általános titkos választói jog kérdésének megoldásához.

Zombor, 1905. szept. 14.

(S.) Az általános titkos választói jog kérdése izgatja jelenleg minden magyar embert. Mindenkinék ott lebeg az ajkán ez a kérdés. Hogyan képzelik az általános titkos választói jog kérdését megoldani? Főképpen, minden megszorítás nélkül adják-e minden feddhetlen jellemű 20 éves férfúnak, írás olvasáshoz vagy magyarul írni, olvasni tudáshoz kötik-e a választói jogosultságot?

Ha a magyarul írni olvasni tudást nem kötik a jog gyakorlásához, hogyan, miként képzelhető a magyar állameszmeképzése, a magyar hegemonia, a nemzeti aspirációk diadalra vitele? Nem képzelhetünk magunknak oly politikust — tartozék az bármely nemzetiséghez — ki nem volna meg győződve arról, hogy Magyarországon csak a magyarságnak kell dominálnia, miként Olaszországban az olaszok, Franciaországban a francziák, Szerbiában a szerbek stb.

A ki jogot követel az vállalon kötelességet. Nem teherviselési kötelességet, hanem politikai. Tegye magáévá és ismerje a magyar állam hivatalos nyelvét szóban és írásban. A magyar munkás, a magyar paraszt soha sem fog ártani a magyar nemzeti állameszmének. Mi a nemzetközileg szervezett szociáldemokratáktól féljük a magyarságot, mert náluk a hazaszeretet a bazu fogalma semmi, üres, tartalom nélküli phrasis.

Ez okból nagyon aktuálisnak tartjuk Kristóffy József belügyminiszternek a bogsáni kerületben legutóbb tartott programbeszédének azon részét leközlölni, melyben hiteles és hivatalos színezettel bíró számokkal áll elő, mely a fontos kérdés megoldásának módját adataival megvilágítja.

Az érdekes statisztika a következő:

Ezen adatok szerint van nekünk ma 1,048,976 összeirt választónk. Ez a szám ugyan a valóságban jóval kisebb a névjegyzékbe felvett nem magyar honosok, kétszeresen felvettek és az időközben elhaltak miatt. A mai választók összegé-

ben a magyar faj 57,3 százalékkal érvényesül. A német 12,7, a tót 11,4, a román 11,2, a ruthén 2,9, a horvát 1,2, a szerb 2,8, egyéb 16 százalékkal. Az 1,048,979 választóból földbirtokos 667 százalék, iparos 97, kereskedő 49, értelmiség 57, állami alkalmazott 82, munkás 48 százalék. A mai választókban írni és olvasni tud 80,1, sem nem ír, sem nem olvas 19,9 százalék, a mi bizony sajnos, elég magas százalék.

A 20 éven felüli férfi-népesség összes száma 4,322,690. Ebből választói joggal nem bír 3,273,984, vagyis 75,7 százalék. A 20 éven felüli férfi-népesség száma 2,964,207, ebből választói joggal bír 77,8112, vagyis 27,3 százalék. választói joggal nem bír 2,186,065, vagyis 73,7 százalék, mely utóbbi számadott a legmegdőbbsébb jelenséget képezi, s alig lehet elhinni, hogy Magyarországon jóval több mint két millió írni-olvasni tudó férfi van szavazati jog nélkül.

A 4,322,960 férfi népességéből földbirtokos 1,467,430, ebből választó 699,774, vagyis 47,6 százalék, nem választó 767,656, vagyis 52,4 százalék. Iparos: 353,496, ebből választó 101,629, vagyis 33,5 százalék, nem választó 201,867, vagyis 66,5 százalék. Kereskedő: 86,091, ebből választó 51,624, vagyis 59,9 százalék, nem választó 34,467, vagyis 40,1 százalék. Értelmiség: 65,310, ebből választó 59,680, vagyis 91,4 százalék, nem választó 5,621, vagyis 8,7 százalék. Állami és nem állami tisztviselő 212,704, ebből választó 80,448, vagyis 40,6 százalék, nem választó 126,256, vagyis 59,4 százalék. Munkás 2587,929, ebből választó 49,812, vagyis 1,9 százalék, nem választó 2,138,117 nem választó munkásból 1,294,000 kat. holdon aluli földbirtokosai s rendszerint házzal bír s egy teljesen vagyontalan munkásnak nem tekinthető Rendkívül érdekes, de e mellett szomorú adatok is ezek, melyek nemcsak azt bizonyítják, a mit eddig jól tudunk, hogy a munkások íjlesztő szímet képviselnek a kizártak között, hanem egyzersmind azt is, hogy a polgári társadalomnak jóval nagyobb része ugyan csak nincs felruházva alkotmányos joggal.

Az elmondott adatok összvetéséből nyilván kiténik, hogy a 4,322,960 husz éven felüli férfi népességben a polgári társadalom 999,164 választóval participál és 1,135,867 olyan férfi, a ki a polgári társadalomhoz tartozik, szavazattal nem bír. Pedig ez utóbbi számadathoz egész bátran hozzávehetjük még az említett 1,294,000 törp-birtokos, a kik valójában a munkásosztályhoz nem számíthatók s ez esetben 2,430,467 oly férfit kapunk, a kik jöllehet a polgári társadalomhoz tartoznak, de azért szavazattal nem rendelkeznek. Es ebből az a nagy igazság derül ki, hogy az általános szavazati jog nemcsak a munkások, hanem a polgári társadalom érdekét is közelről érinti, sőt talán még közelebből, mert hiszen az előadottak szerint a polgári társadalomban még egyszer annyi jog nélküli férfit

találunk, mint a munkások társadalmi osztályában.

Igen érdekes adatokat tartalmaz a 20 éven felüli, választói joggal bíró férfi népesség anyanyelv és írni-olvasni tudás szerint való részletezése. Mint már előbb mondtam, van nekünk ma 1,048,976 választónk. Ebben magyar: 586,016, melyből ír olvas 534,362, vagyis 91,2 százalék, sem nem ír, sem nem olvas 51,654, vagyis 8,8 százalék. Német 133,817, ebből ír-olvas 125,465, vagyis 93 százalék, sem nem ír, sem nem olvas 9,352, vagyis 7 százalék. Tót: 119,622, ebből ír-olvas 91,465, vagyis 76,6 százalék sem nem ír, sem nem olvas 27,157, vagyis 23,5 százalék. Román: 119,871, ebből ír-olvas 45,033, vagyis 37,6 százalék, sem nem ír, sem nem olvas 74,838, vagyis 72,4 százalék. Ruthén: 31,032, ebből ír-olvas 4,628, vagyis 14,9 sem nem ír, sem nem olvas 26,404, vagyis 85,1 százalék. Horvát: 12,354, ebből ír-olvas 9,485, vagyis 76,8 százalék, sem nem ír, sem nem olvas 2869, vagyis 23,2 százalék. Szerb: 29,862, ebből ír-olvas 22,055, vagyis 73,9 százalé sem nem ír, sem nem olvas 9807, vagyis 26,1 százalék. Egyébb: 16,402, ebből ír-olvas 11,236, vagyis 68,5 százalék, sem nem ír, sem nem olvas 5166, vagyis 31,5 százalék. Tehát 1,048,976 választóból ír-olvas 840,629, vagyis 80,1 százalék sem nem ír, sem nem olvas 208,247, vagyis 19,9 százalék, amiből világos, hogy a cenzusos választási rendszer még mindig sok olyan férfit ruház fel politikai jogokkal, a kik a közdolgok megítéséhez a legelőmőbb értelmiséggel sem bírnak.

Nézzük most már a legfontosabb adatokat, melyek az általános választói jog gyakorlati megvalósításának alapjául fognak szolgálni. A 20 éven felüli összes férfi-népesség száma: 4,322,960. Ebből magyar 2,548,166, vagyis 59,3 százalék; német 494,850, vagyis 11,4 százalék, tót 477,269, vagyis 11,0 százalék, román 756,374, vagyis 17,4 százalék, ruthén 92,260, vagyis 2,1 százalék, horvát 48,960, vagyis 1,1 százalék, szerb 121,758, vagyis 2,8 százalék, egyéb 83,223, vagyis 1,9 százalék. A 4,322,960-at kitevő 20 éven felüli férfínépességéből ír és olvas 2,964,207, ebből magyar 1,820,410 vagyis 61,5 százalék, német 428,405, vagyis 14,4 százalék, tót 336,713, vagyis 11,5 százalék, román 219,587, vagyis 7,4 százalék, ruthén 13,285, vagyis 0,4 százalék, szerb 69,297, vagyis 2,3 százalék, egyéb 37,746, vagyis 1,3 százalék.

A 24 éven felüli összes férfínépesség száma: 3,895,541 vagyis 51,7 százalék, német 459,126, vagyis 11,8 százalék, román 684,265 vagyis 17,6 százalék, ruthén 84,193, vagyis 2,2 százalék, horvát 44,154 vagyis 1,1 százalék, szerb 108,194, vagyis 2,8 százalék, egyéb 75,519 vagyis 1,9 százalék. A 3,898,541-et kitevő 24 éven felüli férfínépességéből ír és olvas 2,621,894. Ebből magyar 1,808,770, vagyis 61,4 százalék, német 386,440, vagyis 14,8 százalék, tót 301,965 vagyis 11,5 százalék, román 188,599 vagyis 7,2 százalék, ruthén 11,130

vagyis 0,4 százalék horvát 31 543 vagyis 1,2 százalék, szerb 59 445 vagyis 2,3 százalék, egyéb 32 984 vagyis 1,2 százalék.

Nézünk most már miként áll a dolog, ha a választói képesség a magyarul irni olvasni tudáshoz köttetnek? A mai 1,048,976. választóból magyarul ir és olvas 667,148, vagyis 63,6 százalék, magyarul nem ir és nem olvas 381,828, vagyis 37,4 százalék. A husz éven felüli 4,322,960 férfínépességéből magyarul ir és olvas 2,274,295, vagyis 52,6 százalék, magyarul nem ir és nem olvas 2,048,665, vagyis 47,4 százalék. A nem magyarul anyanyelvű 459,238 mai választó közül magyarul ir és olvas 131,801, vagyis 28,7 százalék magyarul nem ir és nem olvas 327,437, vagyis 71 százalék. A magyar anyanyelvű 20 éven felül 2,074,794 férfínépességéből magyarul ir és olvas 453,885, vagyis 21,9 százalék, magyarul nem ir, nem olvas 1,650,909, vagyis 78,1 százalék. Természetesen ezen számadatok az egyes nemzetiségek között különféleképpen oszlanak meg, annyi azonban sajnos, tény, hogy a választói képességnek a magyarul irni-olvasni tudáshoz való kötése óriási jogfosztással járna. Igy pl. a csejaci választókerületben 7782 husz éven felüli férfiből csak 376, a bobrói választókerületben 11,444 férfiből 1115 s hogy tovább ne menjek, a bogsáni választókerületben 13,241 husz éven felüli férfiből csak 1223 jutna szavazatjoghoz.

*** Pártszervekedés Bácskában.** E hó 10-én, vasárnap, a verbászi választókerületnek ismét két községében szervekedett a függetlenségi és 48-as párt: Szeghegyen és Feketehegyen. A feketehegyi vasúti állomáson Butor László fogadta a megyei központ küldötteit: Fernbach Károly országgyűlési képviselőt, dr. Balogh Ernőt, Prokopy Imrét, dr. Rényi Józsefet és dr. Jovánovits Józsefet. Délután 4 órakor Szeghegyen volt az alakulás. Itt Fernbach, Prokopy, és dr. Rényi tartottak német beszédet. A párt szervezete a következők: elnök: ifj. Róth Mihály, alelnök: Oichter Károly és Becker Keresztély, jegyző: Beiszter Péter, pénztárnok: Becker Fülöp. Ezután, a szeghegyiek kíséretében a szomszédos Feketehegy községben mentek a központ küldöttei, kiket id. Butor Gábor fogadott. Fernbach, Balogh, Prokopy, Jovánovits beszédei után, megalkult a párt, a következők: elnökség: id. Butor Gábor, Gáspár Gergely, Butor László, Németh András, Perledy József, Dietrich Miklós, Németh Miklós, Berták Lajos, Lódy Mihály, Király Sándor, Erdős Mihály, Szevler Fülöp, Szabó János, Bácsi János id. Babos Mihály, jegyzők: Schaffer István, Bartók Lajos, Göbbl Márton. Este 200 terítéki bankett volt Feketehegyen. Üdvözlő sürgönyt küldtek a szervezés alkalmából Kossuth Ferencnek, gróf Apponyi Albertnek, Juszt Gyulának.

*** Justh Gyula üdvözlése megyénkben.** A szeghegyi, regőzei és feketehegyi függetlenségi párt szervekedése alkalmából következő üdvözlő sürgönyök meresztettek a Ház elnökéhez: A szeghegyi függetlenségi párt vasárnapi alakuló gyűlése alkalmából hazafias lelkesedéssel és hálás szívvel üdvözlét küldi. Fernbach Károly képviselő, ifj. Róth Mihály, Szeghegy. — A regőzei választókerület függetlenségi és 48-as pártja, alakuló gyűlése alkalmából, egyhangulag és lelkesedéssel elhatározta, hogy méltóságodat üdvözi, a magyar haza és az alkotmány védelmében kifejtett lankadatlan tevékenységért hálás köszönetét fejezi ki. Midőn ezt a gyűlés megbízásából küldözi nevezetesen van, fogadja méltóságodat mély tisztelemmel kifejezését. Balogh Ernő dr. s. k., a bácsmegegyi függetlenségi és 48-as párt ügyvezető alelnöke. — A fe-

ketehegyi függetlenségi párt alakuló gyűlése alkalmából hazafias lelkesedéssel és hálás szívvel üdvözlét küldi. Fernbach Károly képviselő, id. Bittner Gábor elnök.

Hírek.

A bácsmegegyi irodalmi társaság megalakulása.

Örömmel és belső megelégedéssel regisztráljuk azt a hírt, hogy városunkban sikerült egy ideális és lángelkű lértüi Vértesi Károly a jeles utirajz-írónak kedvencz eszméjét a bácsmegegyi irodalmi társaságot — megleteremteni és megvalósítani.

Üdvözljük az érdemes megyei irodalmi társaságot és kívánjuk, hogy üdvös tevékenysége a magasabb műveltségnek megnyék kulturájának időtlen-időnkig hasznára legyen és az a velőmag, mely a kultúra ágyába hullani fog, megleteremjen majdán a legbecsebb gyümölcseket.

Vértesi Károly, miután egy előbbi értekezlet megbízásából elkészítette a jelzett irodalmi társaság alapszabályait, f. hó 10-ére a város háza kistermébe mintegy hatvan kilencz Bács-Bodrog vármegyei írói hivott össze az alapszabálytervezlet megvitására. Megjelentek: Dömötör Pál, Vértesi Károly, dr. Pataj Sándor, Rácz Soma, Trencsény Károly, Janda Matild, dr. Kabos Márton, Türr Antal, dr. Lemberger Ármin, Buday Gergely, Latinovits Szaniszló, dr. Radvány Ferencz, dr. Kohlmann Dezső, Pelő Lajos, Novákovits Izidor, Dömötör Győző, Kovácsffy Antal és Szilágyi Lajos.

Levélben mentették ki elmaradásukat s lelkes hangon üdvözlötték a megvalósulásnak indult eszmét: Latinovits Géza Budapest, Iványi István Szabadka, Dudás Gyula Sátoralja-Ujhely, Gubitza Kálmán Monostorszeg, Fárbas József Óbecse, Maison Mihály Regőcze, Szabó József Ujvidék, dr. Radványné Jankay Emma Zombor, Slaudachea Mariska Zombor, Molnárné Radics Jolán Budapest; Spitzer Zoltán Baja. A zentai ifjusági egyesület közszéggel följajánlotta támogatását.

Az értekezlet elnöküül Vértesi Károlyt, jegyzőüül dr. Pataj Sándort választotta. Vértesi Károly az elnöki székből szép megnyitó beszédet mondott.

Azután a 12 §-ból álló alapszabályok felolvastattak és egyhangu elfogadása után értekezletről felvett jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldötték Dömötör Pált és Rácz Somát. Miután még Dömötör Pál indítványára megválasztottak egy 8 tagu bizottságot, mely össze fogja irni mindazon irókat, kiket a társaság érdemeseknek tart, hogy mint tagok a társaságba belépjenek.

Elnök köszönő szavai után az értekezlet befejeztelet.

*** Anyakönyvezetői kinevezések.** A helyügyminiszter a szépligeti anyakönyvi kerületbe Benyács Simon jegyzőt anyakönyvezetővé, továbbá bácskehegyibe Pál István segédjegyzőt anyakönyvezető helyettesé kinevezte.

*** Erzsébet királynő** emlékezete. E hó 10-én volt 7 éve annak, hogy szeretett királynónk jó szive megszűnt dobogai; mert átdöfte azt egy kegyetlen kéz. Hazánk feledhetlen jó védasszonya, áldott emlékü — Magyarországot hön szerető — anyánk könyörögj érettünk, hogy gyilkos kéz ne érje a magyar nemzetet; mert elég volt az nekünk, mit a bús dalol: "Eltemette honját a mohácsi vész!"

*** Vízhány városunkban.** Általános és jogos az a panasz, mely a vízhányra vonatkozólag a városi lakosság ajkáról elhangzik. Az a két ártézi kút, melyet a város nagy áldozatok árán íratott, oly gyatrak és oly kis vízmennyiséget szolgáltatnak, hogy a nagy szárazság idejében, a mikor a házi kutak több helyen kiszáradtak, — valóságos harcok folynak egy kis kanta vízerl. Tessék csak megfigyelni azokat a hajmeresztő, botránys jeleneteket, mely a honvéd laktanya melletti kútnál naponként kora reggeltől az éjfél órákig lejátszódnak. A veszekedések, sőt tetleges bántalmazások napirenden vannak. A számozott víz-hordó kocsi tulajdonosi elkergetik és megverik a vízerl jövő cselédséget, az ott poszton álló rendőr e baszkodások ellen tehetetlen. Itt radikális kúrara van szükség. Nem lehetne-e a gombamódra szaporodó víz-hordó kocsi számát mindaddig leszállítani, míg ez az ártézi kút teljesen nagy reservoiárral ellátva — el nem készíttetik. A rendőrség pedig szigoruan arra ügyeljen, hogy az ivásra és főzésre használandó vízmennyiséget a cselédség akadálytalanul, insultusok nélkül megkaphassa.

*** A zombori isr. hitközség egyházi ünnepe.** A restaurált zombori zsinagógának f. ó. szeptember hó 24-én d. 11 órakor tartandó felavatási ünnepélyére. — mely nagyszabásúnak ígérkezik — az előkészületek serényen folynak. Most küldik sőtél az ünnepélyre való meghívókat és az alanti 9 pontból álló programot: Az ünnepély programja: 1. Megnyitó ének. 2. Praeludium. 3. A frigszekrény kinyitása és a tórák elhelyezése. 4. Mäh tóvu. 5. Az örök-lámpa meggyújtása. 6. A frigszekrény bezárása. 7. Avató beszéd. 8. Héber ima. 9. Hymnus.

*** Hírek az egyházmegyéből.** Vinkler Lénárd szabadkaszenterezi káplán Kelebiára ideigl. adminisztratornak kinevezetett. — Kápláni minőségben áthelyeztetek: Kaich József, Szabadka-Szt.-Rókus-ból Sz.-Terézbe; Mészáros Béla, Szabadka-Szt.-Györgyből Szt.-Rókusba, Csatalinác Mátyas Csonopláról Szabadka-Szent-Györgybe, Kanyó Gyula, Bácsalmásról Csonoplára, Leszich István Süksődről Bácsalmásra, Vándor Antal Paripásról Molykutra, Jungert Péter Bácskertesről Paripásra. — Wolf József Militicsre, Lantos Mihály és Lakos Anna Péterrévőre rendes, Schneider Zsuzsanna Péterrévőre és Beivinkler Ferencz Futakra ideigl. tanítókká kinevezetettek.

*** A zombori katolikus legényegyesület** által f. hó 2-án rendezett "Tarka szinpad" előadásnál fellépettek a következők: Falcione Gusztáv 4 kor., Spitzer Sándor 3 kor., Dr. Pastrovits János 2 kor., Svertetzky Margit 2 kor., Kogler Károly 1 kor., Vujevits N. 80 áll., Zsuljevits Ernő 2 kor., özv. Sándor Béla 2 kor., Frey Imre 1 kor., Spanyol József 2 kor., Gyurits György 2 kor., Bunyi Gyuláné 2 kor., Csávosi 1 kor., Szauerborn N. 2 kor., Bretter Péter 60

fill., Dujmovits N. 60 fill. Fogadják a ne-mes lelkű adakozók az egylet legforróbb hállját és köszönetét.

*** A zombori kath. legényegylet** f. h. 17 (vasárnap) saját kerthelyiségében, kedvezőtlen idő esetén az egylet helyiségében nagyszabású szüreti mulatságot rendez. A rendkívül szellemesen összeállított meghívó igen kellemes szórakozást ígér a közönségnek. Kurutz Jóska, a mely álnév mögött az egylet színi rendezője rejtezik, alkalmi darabot is ír. Felhívjuk a közönség figyelmét azon kedvezményre, a melyet az egylet pártoló tagok tagsági szelvényükkel válthatnak jegyet a mulatságra. Huszonégy oszmos ösözlegény és leány vállalkozott a szülő őrzésére.

*** Megyénk képvisellete a Rákóczi ünnepélyen.** A megye részéről jelen voltak: Fernbach Károly, Mihailovits Endre és Ertl János országgyűlési képviselők. (Főispánunk, ki — mint említtük, szintén el akart menni, családijában közbejött haláleset miatt nem vehetett részt.) Baja város részéről Meskó László tanácsnok. Szabadka város részéről Dr. Biró Károly polgármester, Varga Károly országgyűlési képviselő, Purgyl Sándor dr. th. biz. tag.

*** Botránys állapottok az apatini uton.** Szinte hihetetlen dolog történt e hó 10-én éjjel az apatini utnak a Vadászúrt és Fehérlájkózt lévő részén. Hoffmann István zombori mézesbáros éjféli után haza felé tartott feleségével. Azonban alig fordult be az apatini utra midőn egy csapat szembejövő kötekedni kezdett velük. Hoffmann István nevére való tekintettel kerülni akarta az összefütközést, ami azonban nem sikerült, mivel a parasztok közül egyik kiválva a csoportból mindenféle szitkok között Hoffmanné útját áll. Hoffmann István azonban nem volt rest, hanem jobbról-batról alaposan felkeltelte az utónállót, bemenekült nejével a Fehér hájba. Mindez szerencséjére Hoffmann István csak egy pillanat műve volt, mert ha késik ugy el van veszve. A többi paraszt ugyanis társának segítségére sietett sőt a Fehérlájkóba is benyomultak, ahonnan azonban kibotkált őket. Megjegyzendő, hogy az egész dolog nem a legnagyobb csendben folyt le és a jelenetek több tanuja is akadt, rendőr nem lehetett sem látni, sem találni az egész környéken. Ha ilyen dolog megtörténik a Szelencsében, azon senki sem csodálkozik, de igen szomorú világot vet Zombor közbiztonságára, hogy ilyesmi az apatini utnak, a körút felől sarkán is megtörténhetik.

*** Helyettesítés.** Latinovits Pál főispán Zombor városánál úresedsében levő két adótszti állásra Grigorievits István városi végrehajtó és Blagojevits Szilvákó városi iktatót; az ekként úresedsébe jött végrehajtói állásra Aradszky Pétert; a városi iktatói állásra Simonyi Károlyt; Kolozsvári Dezsőt, Sztolits Istvánt II. oszt. irnokká; Juhász Lajost pedig I. oszt. irnokká helyettesítette.

*** A gyalog járda.** Az aszfalt járda különösen vasár- és ünnepnapokon, hetipiaczkor az ott csoportosuló szállási nép által annyira elfoglaltatik, hogy csak nagy erőfeszítés által járhat az ember azon keresztül. Ezen körülményre felhívjuk a t. rendőrség figyelmét, hogy ezen bőszzantó népszokást a város legelőkelőbb helyén ne tűrsz. Utasítsa közegeit, hogy az ily aszfalt járdát elfoglaló tömegeket a járda melletti térre irányítsa, hogy a közönség elől az akadálytalan közlekedés el ne zarássék.

*** Hitoktatók figyelmébe.** A kultuszminiszter 1904. évi 108587. sz. döntvényében egy konkrét esetből folyólag elismeri, hogy mindenik elemi iskola róm. kath. hitoktatójának jogában áll a hit- és

erkölestanban való osztályozást attól függővé tenni, hogy a tankötelek a gyónást és áldozást elvégezzék, mert azt a róm. kath. egyház a tanítással kapcsolatos cselekményül jelölte ki. Ebből folyólag jogában állott a bepanaszolt kitoktatónak egy tanulóból a hit- és erkölestanból a tanjegyet megtagadni, mivel nevezett tankötelek atyja a gyónástól fitalammal visszatartotta.

*** Uj óvodák.** A D. M. K. E. titeli fiókja szeptember 1-szével egy új óvodát nyitott m. g. Minthogy Péterréve közösgében létező róm. kath. óvodába a múlt évben 225 gyermek iratkozott be, és ez közösgéségi szempontból túrhethetlen lévén, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő jelentésére a megyei közigazgatási bizottság elrendelte, hogy Péterréve közösgé állítasson fel sürgősen még egy óvodát. Wekerlefalván szintén most fog megnyitni az új óvoda.

*** Az ügyvédi kamara köréből.** A szabadkai ügyvédi kamara Wagner József dr.-t Ujvidék székhelyvel az ügyvédek lajstromba felvette és Frankl Arnold ujdéki ügyvédet e lajstromból törölte.

*** Kinevezés.** A kultuszminiszter Fekete Mariát, a szabadkai tanítónőképző intézethez szolgáltatott rendelt állami elemi iskolai tanitónőt a szabadkai állami tanítónőképző intézet gyakorlati iskolájához a XI-ik fizetési osztály III. fokozatába gyakorló iskolai tanitónővé kinevezte.

† Mahr Antal halála. A szabadkai kir. törvényszéknek gyaása van. Mahr. Antal kir. törvényszéki bíró hétfőn délben 60 éves korában hirtelen elhunyt. Az elhunyt bíró hat év óta működött a szabadkai törvényszéknél, lelküismeretessége, igazságos érzülete, de előzékeny modora is a bírói körökben, ugy mint a társadalomban is közb. csülést szerettek számára. Hirtelen halálának körülményeiről számos verzió kering a városban, Most már azonban minden kétséget kizárólag meg van állapítva, hogy éppen abban a pillanatban, mikor egy vidéki hölgyet keresett fel a Polgári szállóban, a ki peres ügyében kért tőle felelővizitást, hirtelen rosszul lett és néhány pillanat alatt meghalt.

*** Anyakönyvi hírek.** F. hó 6, 7, 8, 9, 10, 11 és 11-ről. Elhaltak: Kelits Zsófia 18 hónapos, Petrovits György 14 hónapos, Both Jenő 17 éves, Kurjácok Mária 1 éves, Pelágits Zsófia 2 éves, Miity Sarolta 2 hónapos, Klazovics Vilmos 8 hónapos, Pakay Imre 1 napos, Mrákovits Ferenc 84 éves, Peechloch István 26 napos, Csomits Andris 80 éves, Avramovics Lázár 2 hónapos, Radovits Kozma 66 éves, özv. Szácsics Simonné 73 éves, Pakanyi Anna 2 hónapos, Tóth József 15 hónapos. Hazasságot kötöttek: Bischof Péter és özv. Reffe Tamásné Zombor, Született 24 gyermek.

*** A felsőtíteli kisdödó.** A D. M. K. E. titeli fiókja által fölláltandó kisdödó számára Tittel közösg képviselőtestülete telket, épületet (illetőleg a fölépítést az úresen álló iskolahelyiséget vagy bérhelyiséget) ajánlott föl. E határozatot 5 titeli megfölelbezte, de a közigazgatási bizottság a föllebbezést elutasította. A kisdödóvát még szeptember folyamán megnyitják.

*** Olcsóbb lesz a levélbélyeg.** Az idei nemzetközi posta-kongresszusnak egyik legérdekesebb tárgya lesz a nemzetközi levélbélyegek kérdése. A nemzetközi levelezés könnyítése céljából ugyanis egyforma levélbélyegeket fognak készíteni abból a czélból, ha valaki a külfölddel akar levelezni és a czimzetnek a választadás czéljára levéljegyet akar küldeni, ezt a czimzett minden nehézség nélkül felhasználhassa. Arról is lesz szó a gyűlésen, hogy a levélbélyegek árát általában leszállítsák.

*** Az iparos dalárda** f. hó 8-án tartotta II. alapszabályszűrti dalestélyét. Az eredetileg a „Vadászkürt“ nagyműben tervezett mulatságot a kertben kellett megtartani, mivel a világitásra szóló vezetékek már a városi villanyteleppel van összekapcsolva és így a termet nem lehetett világitani. A mulatságot 5 számból álló ügyesen összeállított műsor előzte meg. A műsor kiemelődj pontj. Répits Ferenc „A miliomoz című“ című énekes monológja volt, a mellyel zajos tapsot vívott ki magának. A dalárdisták kitűnően állottak meg a helyüket, ugy hogy minden szám után viharos taps hangzott fel. Majd tánczra perdült a fiatalság és oly tűzzel, oly szívesen járta, hogy még az öregbkek is kedvet kaptak a tánczra. A mulatság csak a hajnali órákban ért véget.

*** Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tételek, miszerint a zombor — vidéki lecsapoló társulat folyó évi augusztus hó 26-án megtartott közgyűlésén a vízjogi törvény 107. §-a értelmében az árterületeknek érdekeltésg szerint való osztályozása és a hozzájárulási kulcs megállapítása végett Palzone Gusztáv mint elnök vezetése alatt Garay Sándor, Lohok Alajos, Dr. Kronits István és Prininger János társulati tagokból álló öltös bizottságot választott meg.

*** Eljegyzés.** Baumann Antal kulai közögi tanító, tegnap eljegyezte Szagheimer Olga, Szagheimer Antal szabadkai zálogházi tisztviselő leányát.

*** A polgármesterek kongressusa Pancsován.** Pancsováról írják: A polgármesterek kongressusát hétfőn dé. előtt 10 órakor nyitották meg a városháza dísztermében. A székesfehérvári polgármesterek kivül valamennyien eljöttek. Fekete Nagy Béla Kolozsvár város helyettes polgármesterének javaslatát a városok közigazgatásának reformja, külön város törvény alkotása és a városoknak az állami közigazgatási feladatok végzése körül járó terhekelt való felmentése, illetőleg azokért való kárpótlás tárgyában elfogadták dr. Bernádi marosvásárhelyi polgármester kiegészítő javaslatával, hogy a feyelmi törvény módosíttassék és szolgáltatni pragmatika alkottassék. A kongresszus ezután elfogadta Broly poszonyi polgármester előterjesztését a belygi miniszternek a cseledek illetőségének miként való tárgyalására vonatkozó körrendelet tárgyában, továbbá azt, hogy az 1893. évi 23. t. c. 5. §-a oly módon módosíttassék, hogy a házberadomentség nagyobb városrészes rendezések esetében még további 15 éven át is három évvel meghosszabbíttassék. A kisajátítási törvény 4. és 22. §-ai rendelkezéseinek a tvj. városokra való kiterjesztés tárgyában előterjesztett indítványt is elfogadták azon kiegészítéssel, hogy a kisajátítási törvényre vonatkozó intézkedések töröltessenek és hogy a kisajátítási jogra és a munkálatokra egyszerre adassék engedély. A kongresszus ezután a választást ejtette meg. A jövő évben a kongresszust Kassán tartják.

*** Török a kukoriczát.** A rekenő forráság nem akar alabihagyni. A megyének osaknem egész területén köktemény, megpredezett, meddő a föld. A legjobb és legelőbb bortermő vidékek az idén felényi bort sem adják a tavalyinál. A rendkívüli időjárás a gazdaságra is rendkívüli helyzetet teremt. A kukorica termés nemcsak igen sovány, de ennek a nedvesség kedvelő növények szára, levele is megszáradt már. A szűken termett csévék is uegerétek már a tőrésre. Ugy előállt az a helyzet, hogy míg a megye sok helyén bug még a faluban a cseplőgép, kűnn a határba már török a kukoriczát. A késő szüret utáni munka, az idén már szeptember elején beköszönlött. Ebben a koraiságban azonban nincs semmi áldás.

* **Csikó-díjazás Zentán.** A Zentai Gozdkör 10- és csikódíjazást rendezett. Díjat nyertek: Tóth János, Milacski János, Kikircs Lajos, Kazinczy Károly, Burány és Szél Ferencz kisgazdák.

† **Halálozáa.** Sulyos osapás erte Császár Péter topolyai főbíró és család- ját, anyósának özv. Latinovits Lászlárnak elhunylával. A köztiszteletben álló urnó halála általános részvételt keltett, a holt- test a borsódi sírboltba lett elszállítva s a beszentelés e hó 11-én d. e. 10 órakor volt.

* **A friss hal felismerése.** Tudvalevő, hogy az élő hal sokkal izte- tesebb mint az élettelen, de az élő és élő közt is nagy különbség van e tekintetben. Ugyanis a frissen fogott sokkal izesebb, mint a melyik már régen fogva van. Hogy pedig melyik friss, azt a szemé állásáról lehet megismerni. Ugyanis, ha a halat frissen fogják ki a vízből, akkor szemge- lyői kidüllednek a szemtörégből, a szemfe- ketéje nem a szem közepén van, hanem annak alsó felén, úgy, hogy egy részét a szemtöré alsó szélé elfüdi. Amikor a szem- feketéjének éppen csak a fele látszik, az biztos jele annak, hogy a hal egészséges, életérős. Amint aztán a hal veszik életere- jéből a szem feketéje lassankint a szem közepére kerül s a szemgolyó is visszahú- zódik üregébe. Az egészen beslipped a szemüregbe. A szem gondos megtekintése tehát a legelső dolga legyen azoknak, kik halat akarnak vásárolni.

* **Állatorvosi kongresszus.** A nemzetközi állatkongresszust e héten Budapesten ülték meg. A kongresszu- on megyénkből részt vettek Illy György tör- vényhatósági, König Benedek apatini, Wissinger Richard hódásági, Dományi Ár- min óbecsei, Szőke József és Szabó Sán- dor zentai m. kir. állatorvos, Dégi Mihály óbecsei községi állatorvos.

* **A Mosztonga szabályozása.** A Mosztonga szabályozása ügyében a város alatti fűzők — a bajai utól kezdődő- dőleg az apatini hidig a Mosztonga kiá- gazásáig, — tulajdonosai f. é. szeptember hó 22-én értekezletet, tartanak a városháza nagytermében.

* **Vadorzók között.** E hó 7-én, a késő délutáni órákban, Berta János, Frigyes főhercegi erdőőrnek veszedelmé kalandja volt négy monostorszegi vador- zóval. Berta u. i. le akarta őket fegyverez- ni. Ezek azonban ellenállottak, s az egyik az erdőre lőtt. Az erdőre a lövést visszazonozta. A nem várt ellenállásra a tol- vajok szétfutottak. Az atléta termetű erdőőr egyet mégis elfogott, s hamarosan le is fegyverezte. — A vizsgálatot meg- indították.

* **Becsületos tolvaj.** Levelezőnk írja: A monostorszegi községi pénztár- nál, a rovancsoló-bizottság a múlt héten 1000 korona hiányt fedezett fel. A felfe- dezés faluszerte nagy szenzációt keltett. Ifju László György községi pénztáros a hiányt pótolta. Néhány napra az eset után a pénztáros jelentette a rovancsolóknak, hogy az ezres megkerült. Éjszakának ide- jén megtalálta azt a magánlakásának a küszöbén. — Állítólag oda tette a becsü- letes tolvaj. A tényállást a fűzőszolgabíró vizsgálat fogja kideríteni.

* **Halálos szerencsétlenség.** Ujvidéken egy házbontásnál halálos szer- encsétlenség történt. Haberbursz Mátyas építést vezető pallér szigorosan meghagyta Zsikits Száva 16 éves kőműves legénynek, hogy a lebontandó falat ne assa alá, ha- nem felülről bontsa le. Dacára az ism- értelt utasításnak Zsikits a falat egyszerre akarta ledönteni, azt alásta, de oly szer- encsétlenül, hogy a ledőlő fal őt is alá temette, Zsikits néhány másodpercznyi kínok után a romok alatt meghalt.

* **Öngyilkos gazdálkodó.** Hor- vát Milifési András 27 éves Kelebiai pusztán levő házában a kamra gerendájára akasztotta magát s mire hozzátartozói tettét észrevették, már meg volt halva. Végzetes elhatározásának okát a hátra- maradtok abban vélik, hogy a szeren- csetlen családó elkecseregett ama anyagi károk miatt, melyek egy hasonlóba vitt földterület átvételének emulasztása miatt érték. Az öngyilkos neje nyanyis beteg lévén az átvételt nem eszközölte s a földtulajdonos a szerződést nem akarta felbontni. Hulláját a mentők a bajai te- mető benczházába szállították.

* **Ki tarthat fegyvert.** Bács- Bodrog vármegye szabályrendelete szerint aki hatóság, vagy magános elleni erőszak gyilkosság, rablás, zsarolás lopás, vagy két ízben elkövetett orvodászat miatt büntetve volt, avagy a fősorolt büntettek miatt jogerős határozattal vád alá helyez- tetett, fegyvert nem tarthat. Aki ilyen embernek fegyvert kölcsönöz, azt 5 napi elzárással 100 kor. pénzbüntetéssel bünté- tik. A községben és annak közelében a vagyon és személybiztonság, úgy köz- nyugalom érdekében tilos.

* **Bács-Bodrog vármegye ál- lategészségügye.** Lépfene: apatini Gombos; kulai Kiskér; ujvidéki Okér. Veszett-ég: hódásági Derye, Paripás; zom- bori Kerény. Takonykór és bőrféreg: szabalyi Nádajla. Ragadós száj- és kö- röm-fűjás: kulai Kula. Rühkór: óbecsei Péteréve ló; zentai Mohol 2 t. ló; szab- lyai Csurog ló. Sertésorbáncz: topolyai Bajsa, Sopolya; zentai Magyarankiza 3 u.; szabalyi Bsurög 2 u. Sertésvész: apa- tini Apatini 8 u., Monostorszeg, Szond, 2 m., Sztapár 4 u.; bácsalmási Bácsalmi, Bajmok, Katymár, Kiszállás, Mélykút, Réms 10; bajai Herzegszántó 3 u.; hód- ásági Bácsordas, Pinced, Szilberek 2 u., Vajszka 3 u.; németpalánkai Dunabükény, Palánka, Ujpalánka; titeli Átsókabol 3 u., Káty, Sajkásák 2 u., Tittel; ujvidéki Ofuttak, Okér 5 u.; Tisztaistvánfalva, Uj- futtak, Úrszentiván; zentai Martonos 3 u., Mohol; Zenta I. és IV. ker.

* **Előpatak fürdő** záró közgyü- lését e hó 8-án tartották meg Székely György főispán elnöke alatt. Az ez alkalommal megtartott tisztújítás alkalmá- val megválasztották Székely György fő- ispánt elnökke; id. Quidófalvy István, ny. miniszteri tanácsos alelnökke; fürdőigaz- gatónvá simonfalvi Imecs Ernő; a fürdő- orvosi állást dr. Kelen József tölti be. A közgyűlésen Imecs igazgató ajánlataira a fürdő jövő fejlesztése érdekében nagyfon- tosságú intézmények létesítését határoz- ták el. Megteremtik a vízvezetékét és csatornázást s ezzel megszüntetik az évek óta oly sok panaszra okot adott vizmize- riákat. Elhatározták egy modern igények- nek megfelelő gyógyterem létesítését, melyre főleg az elő és utóidényben oly égető szükség volt. Újjalakítják a meleg- fürdőházat s számos egyéb intézkedések- és újítások révén az új vezetőség mindent elkövet arra nézve, hogy ezen újabb páratlan lendületnek induló fürdőn a nagy- közönség jogos igényei kielégítést találja- nak.

)(**Utánzó mánia.** Ha egy készít- mény számos utánzókat teremt, ez leg- jobban bizonyítja annak jóságát! Így van ez a hirneves Krieger-féle arczszépitő különlegességekkel is, — vessenek hő- lyeim egy pillantást a napi vagy szépiro- dalmi lapok hirdetői rovatába s úgy meg- győződést szerezhetnek arról, hogy hány mindenféle arczcrémeket ajánlanak külön- félek czégek. Még 1885. évben volt sza- badalmat készítményére a fentalálkozó néhai Krieger György gyógyszerész és orodta a hirneves Crème de Marguerite, mint az első zsirtalan crémet a continensen. Bármint érőkődnek is némelyek ezen szerrel concurrálni, annak finomságát és

hatályosságát elérni nem tudják, mert annak titkos készítési módját csak a Magyar Korona gyógyszerár, Budapeston, Calvin-tér birja és szigoruan őrizi. — Egy nagy tégyelő ára 4 koronán.

)(**Modern tápítal.** Idegesség, ál- matlanság, vérszegénység étvágytalanság ellen leginkább a Herkules-Sírt használják újabban, mert e kitünő malátatápsör kü- lönlegesség hatásos hízaloló; gyengélke- dőknek, labaddozókknál kiváló erősítő és je mellett nagyszerű asztali ital. Kaplató minden jobb fűszertizletben, vendéglőben kávéházban. Nagyban Herkules sörfőzde, Budapest, VII., Bethlen-tér, honnan poszt- án 5 kg. próbaküldeményt 6 üveg után- vétellel küldenek. — Főraktár Zomborban Weidinger S és Zs. czégnél.

Közzgazdaság.

Lóverseny Zomborban.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazda- sági Egyesület által Zomborban, 1905. évi október hó 7-én és 8-án rendezendő lóversenyének feltételei. A földmivelés- ügyi miniszter, a Magyar Lovaregylet, az Urlovasok Szövetkezete, Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város által segítelyezve. A feltételeket a Magyar Lovaregylet jóváhagyta.

I. Mezőgazdák versenye.

Díjak: 250, 50, 30, 20. Táv. kb. 1400 m. Futhat minden Bács-Bodrog megyei, ugy Bajsa, Szabadka, Ujvidék és Zombor sz. kir. városi gazdának saját tenyésztési 3 éves és idősebb félvérű lova.

Nevezés az oszlopnál.

II. Zombor város díja. (Síkverseny.)

Díj: 1250 kor. I. 750. II. 300. III. 200. (A díjhoz az Urlovasok Szövetkezete 100 koronával járul hozzá.)

Távolság kb. 1600 m. 3 éves és idő- sebb belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny vagy 2400 korona össznye- remény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 69 kg. Minden 400 korona össz- nyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beirajási díj 10 korona, további 10 kor. az indulótól.

III. Hölgyek díja. (Akdályverseny.)

Tiszteletdíj az elsőnek, 200 koron a másodiknak. A nyerő lovas emlék látgyat kap.

Távolság kb. 400 méter. 4 éves és idősebb belföldi lovak számára. Teher: 4 éves 65 kg., 5 éves 69½ kg., 6 éves és idősebb 71½ kg. Minden 400 korona össz- nyeremény után 1 kg. több, halmozva 4 évesnél 6 kg.-ig, 5 éves és idősebbnél 5 kg.-ig.

Beirajási díj 10 korona, további 10 kor. az indulótól.

IV. Urlovasok díja. (Síkverseny.)

Díj: 1600 kor. I. II. 400. III. 200. (A díj az Urlovasok Szövetkezete adománya.) Távolság kb. 2000 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 kor. ér- tékű verseny vagy 2400 korona össznye- remény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 70 kg. Minden 400 korona össz- nyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beíratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól.

V. Babafal verseny.

(Csak Bács-Bodrog vármegyei, Zombor, Szabadka, Baja és Újvidék városi tulajdonosok (katona tisztek) lovai futhatnak. Mezőgazdák lovai kizárva.)

Díj: 700 korona. I. 500. II. 200

Távolság kb. 120 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny vagy 240 korona összneremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 69 kg. Minden 400 korona összneremény után 1 kg. több halmozva 6 kg.-ig.

Beíratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól.

II. nap.

VI. Államdíj. (Sikverseny.)

Díj: 1300 korona. (A díjhoz a földmivélségi miniszter 1000 koronával, a Magyar Lovaregylet 200 koronával járul hozzá.) I. 800, II. 300. III. 200.

Távolság kb. 1800 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny vagy 2400 kor. összneremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 70 kg. Minden 400 korona összneremény után 1 kg. több halmozva 6 kg. ig.

Beíratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól.

VII. Lovaregylet díja. (Sikverseny.)

Díj: 1600 kor. I. 1000. II. 400. III. 200. (A díj a Magyar Lovaregylet adománya.)

Távolság kb. 2000 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona összneremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 70 kg. Minden 400 korona összneremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg. ig.

Beíratási díj 10 korona, további 20 korona az indulótól.

VIII. Vigaszverseny. (Sikverseny.)

Díj: 1000 korona. — I. 700. II. 200. III. 100. (A díjhoz a Magyar Lovaregylet 700 koronával az Urlovasok Szövetkezete 300 koronával járul hozzá.)

Távolság kb. 1200 méter. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona összneremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 69 kg. Minden 400 kor. összneremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg. ig.

Beíratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól.

Nevezés kötelező mindazon lovakra, melyek az első napi II—V. és a második napi I. és II. versenyekre nevezve lettek, azonban csak azok futhatnak, melyek ezen versenyek egyikében ugyan nevezve lettek, de első díjat nem nyertek vagy nem indultak.

Általános határozatok.

1. Az első napi I. számú versenynél díj csak azon tenyésztőknek adatik ki, akik a kitűzött távolságot lovaikkal befutották. Nevezés az oszlopnál.

2. Az első napi II—V. és a második napi I., II., III. számú versenyeknél nevezési záróra 1905. október 1. este 9 órakor.

3. A mezőgazdák versenyének kivételével minden versenynél a Magyar Lovaregylet versenyszabályai mérvadók.

4. A mezőgazdák versenyét kivéve, versenyekben lovagolni csak színekben vagy egyenruhába szalaggal lehet és azok urlovasok, vagy kiket a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület versenyintézősége azokká minősít, lovagolhatnak.

5. Ugy a versenyszín, mint az egyenruha és szalagszín a nevezéskor bejelentendő.

6. Minden nevezésnek a ló korát, színet, nemét és leszármazását, valamint a feltételek szerinti súlyt is tartalmaznia kell.

7. Kauczák és heréltek a sikversenyekben 1½ kilóval kevesebbet visznek.

8. Félvérlovak 3 kiló engedményben részesülnek.

9. Minden kézpénzben kiadott díjból 5% levonatik.

10. Nevezni lehet Szalay Frigyes versenytitkárnál Zomborban, akinél a beíratási díjak a nevezéskor, az indulási díjak pedig az indulás előtt lefizetendők.

11. A totalisateur a Magyar Lovaregylet ebbeli szabályzatának van alávetve.

Versenyintézőség tagjai:

A versenyintézőség elnöke és versenybíró: Szemző István.

A versenyintézőség tagjai: Az urlovasok szövetkezete részéről Rohonczy Lőrincz, a gazdasági egyesület részéről Györgyovánszky György és dr. Molnár Károly (póttag: Városy Károly.)

Versenytitkár: Szalay Frigyes. Helyettes titkár: Sréter Károly, egyuttal indító is.

Mázsáló: Konyovits Antal. Indítók: dr. Alföldy Arpád, Sréter Károly, ifj. Szemző István, Falcione Lajos, Lederer Pál és Halm Ottó.

Időmérők: Birvallszky György és Fernbach Bálint.

Ellenőr: Szemző Dezső.

Totalisateurvezető: Omelka Gusztáv.

Pénztárnok: Tomcsányi Aladár.

*

Belépti díj: Tribün 2 korona, állóhely 40 fillér.

A léverseny kezdete mindkét napon délután fél 3 órakor, félóránként új futással.

Irodalom.

A divat.

— A Divat újság-ból. —

A nyárnak gyors tüneményeszerű elmulása eszünkbe hozza az ősz, őszzsel pedig a jövő évadnak megfelelő ruha kérdését. Először természetesen csak a kelmeékről lehet szó Anyi már bizonyos hogy posztó és posztószerű szövetek, kasmír és különféle fajta angol gyapjúkelmek foglalják el a tért minden eyebeek elől az őszi évadban. A mi a színeket illeti, mintha az olivzöld járna legelől ezenkívül a barna, szürke és lila tartják magukat a legerősebben. A sokféle kelme közül az ugynevezett casmir á soie, egy selyem és gyapjú

keverékből álló szöveten érvényesül legjobban a színek fénye. Van egy bleu nacre; egy eper- és egy téglavörös árnyalat is valamint egy kagyló sárga pirovas vegyülettel, a színesebb holmit kedvelők számára

Mihelyt a posztó-, kasmír- vagy foulée-szövetek bluzfelékre keresünk, akkor inkább az éles színekben előtű, vagy pedig nagyon elmosódó rajzon kockás szöveteket fogunk előhozakodni, a kockában pedig be szövtő fa- vagy bokorfigurákat mohar-dontoket és bogokat fogunk találni, vagy pedig hoszszszőrű beszövtött csikokat. Erdetiek ezek a szőrös himaljai csikok, a mikor árnyalt színen többszoros bordurjét képezik a szövetnek. Szóval a kemek sokaságra és sokféleségre épz oly könnyűvé — vagy nehéze — teszi a választást, kinék-kinék a teperamentura szerint mint eddig volt. Az ugynevezett kosztüm-ruhákat ezután is leginkább a sok minden féle afgol kelmeből fogják készíteni, — míg a posztó és kasmír inkább vizitruha valók. Az angol ruhákban a szürke és barna, alig látható vékony, piros vagy zöld szállal beszövtött csikkal a legdivatosabb,

A mi a szabásban legujabb, az a már máskor is említett „Direktorie” kabát forma. E mellett a nagyon hosszú lebbyes tetheszálló feszes kabát és a lehajtott galléru zakó küzd egymással az elsőségért. De azért ne higgyék kérem, hogy a hátul tethesz álló, elől bő kis kabát engedne a maga jussából. Sokkal jobban bele veti magát fiatalabb aszonyaink szívébe, hogy sem onnan egy könnyen kivethető volna.

Színházba járó köpenyek igen divatos egy új pelerin forma, a mely gazdagon simu egy erős vállpánthoz vagy egy ujjatlan kabátformához. Elöl és hátul kendőszertű sarkot képez, az ilyen gallér rendezés igen finom. Paszteliszínű posztóból készül, a szélén értékes aranybordúrral.

A közeledő színházi évadra a szebbnél-szebb vállrétő semmisségekkel kedveskedik a divat, a melyek közt nem utolsó a marabu stola, minden tolszár hegyén egy parányi irizáló gyöngyszem harmatseppel.

I da.

— A hírlapirodalom szenszociója. A fővárosi szurnalisztika valódiság szenzációja „A Nap”, ma az ország legradikálisabb, legszókimondóbb, legnépszerűbb és legelterjedtebb ellenzéki napilapja. A nap független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása a napnak, s minden más lap megelőzésével már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó. Reggel olvashatja a lap gazdag anyaga sorában a nap egész történetét és kritikáját. A teljes országgyűlést, a politikai információkat a külföld s a vidék híreit, színházi törvényszéki, sport- és egyéb eseményeket, továbbá a pontos és teljes tőzsdejegyzéseket. A lap felelős szerkesztője Braun Sándor, főmunkatársa: Abrányi Emil. Politikai cikkeinek legnagyobb részét Ugron Gábor, a magyar ellenzék é fényes nevű vezéralakja írja. Belső dolgozóitársai: Abrányi Emil, Bródy Mihály, Feld Aurél, Gergely István, Haacsak Géza, dr. Hajdu Miklós segédszerkesztő, Holló Márton, Kadosa Marczel, Kemény Simon, Mezei Ernő, Nádas Sándor, Pásztor Arpád, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, Thury Zoltán, Ugron Gábor. Ez a névsor — élén Braun Sándor szerkesztővel — kész program. Hangban, tartalomban, formákban, színekben s eleveuségekben új ez az újság. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő lap a legolcsóbb is. Egyes szám ára 2 krajczár, előfizetési ára egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor., egy hónapra 1 K 40 fillér (70 krajczár). Az érdeklődőknek A Nap kiadóházát (Budapest VIII., Rökk Szilárd-utca 9.) készséggel küld mutatványszámot.

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1905. év május hó 1-től.

Érkezés.	Indulás.
Szabadka felől.	Szabadkára
6 óra 30 percz regg.	4 óra 40 percz regg.
3 " 31 " délután	11 " 27 " délelőtt
8 óra 50 percz este	8 " 51 " este
Gyorsvonat:	Gyorsvonat:
7 óra 53 percz este	8 óra 35 percz regg.
Gombos felől.	Gombosra.
11 óra 23 percz délel.	3 óra 41 percz délu.
8 " 34 " este	6 " 55 " reggel.
Gyorsvonat:	Gyorsvonat:
8 óra 31 percz regg.	7 óra 57 percz este.
Baja felől.	Bajára.
3 óra 23 percz d. u.	7 óra 05 percz regg.
9 " 32 " délel.	12 " 57 " délután
6 " 25 " regg.	4 " 05 " délután
Ujvidék felől.	Ujvidékre.
6 óra 20 percz regg.	2 óra 25 percz regg.
11 " 20 " délelőtt	6 " 51 " "
7 " 00 " este	3 " 51 " d. u.

3658. sz. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Bácsalmás községben a községi képviselő testületnek folyó évi április hó 10-én 9/jkv. 1905. szám alatt hozott s a vmegyei törvényhatósági bizottság által 13511/659 jkv. 1905. alisp. szám alatt jóváhagyott határozatával rendszeresített II-ik községi orvosi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajlják, hogy az 1888. évi I. t. c. 9. §-a, — illetve az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a alapján felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi október hó 1-ig** nyujtsák be. A később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás javadalmazása: A községi pénztárból havi előleges részletekben kiszolgáltató 1200 kor. évi fizetés.

Látogatási díj:

- a) éjjel: 1 korona 60 fillér.
- b) nappal: 80 fillér.
- c) lakásán teljesítendő orvosi megvizsgálásért: 40 fillér.

Bácsalmás, 1905. szept. hó 7-én.

Sztrely Lipót,
főszolgabíró.

3655. sz. kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Felső-Kabol községében üresedésben levő községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajlják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi szeptember hó 30-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása:

1. 1200 korona évi készpénz fizetés.
2. Természeti szabad lakás.
3. 20 hold föld hasznélvezete.

Kelt Titelen, 1905. szept. 5-én.

Joszimovits Milenkó,
szolgabíró.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a szabad, hattyú győrszertár által Majna Frankfurt.

Eladó

ház.

Zombor, Zarándok (sóház) utcában 104. sz. alatt levő ház

eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető **Topalovits M. ezégnél.**

:: Nyomatvány ::
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittel kapható
OBLÁT KÁROLY
könnynyomdájában,
Zomborban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkóyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák,

sorvatógépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA

Az arczbőr széplítése és finomítása. **RIZPOR**

Legelegánsabb toillete-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben,

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz.

Gottlieb Taussig

cs. és kir. udvari toillete-szappan és parfümök, cs. és kir. kamarai szállító. BECS I., Wollzeile 3, sz.

Egy doboz 1 frt 2 kr. küldés utánvétel vagy az összeg előleges beküldése után.

Kapható Zomborban: **Weidinger S. és Zs.** kereskedő-czégéknél.

Mühle — „Őszi árjegyzéke“

mely mindazt tartalmazza, mire a kertbirtokosnak, úgy a kertésznek is őszön szüksége van, mint: magvak, — virázhagymák, — szobákban virágok, — pálmák, — japán Chrysantheumok, — rózsák, — rózsaszőtőzölvények, — gyümölcs és dí-zfák, — boggyók, kiváltképen számozéak stb. és kínálatra ingyen megküldelik.

Minden egyes megrendeléshez a legújabb kertészeti kézikönyv „Mühle. Őszi termesztmények“, mely mindazon tudnivalókat tartalmazza, minék az ősz folyamán meg kellene történnie; hogy téli és tavaszi virágokat miként kell nevelni, — növényeket, rózsafákat stb. őszön előnyvel, hogy lehet ültetni stb. — Vásárlóm, kik a tavaszi új kertészeti kézi könyvemet „Mühle tanácsadója a kertm vetésben“ még nem kapták volna meg, ezek ősz megrendeléseik alkalmával ezt kérem méltóztatassanak. E kiadományom sem lesz külön elárulva, csakis b. vevőim kapják meg ezt.

Mühle Vilmos
es. és kir. udvari szállító
Temesvár.

Több kiállításon kitüntetve.

HORN LAJOS APATIN,

román kir. hadsereg szállító, Magyarország legrégibb hangszergyára.

Alapítottat 1836. évb.

Ajánlja az általánosan kitünőknek elismert, bécsi rendszer szerint alkotott s az eddig létező legjobb gépezettel ellátott különlegességet, mint **réz-, fa-fuvó,** továbbá jeles **vevő- és vonóhangszereit** és ezek **alkatrészeit.**

A jó, szolid munkáért, főképpen pedig a **tiszta hangért** kezeskedem.

Ujdonság! Ujdonság!

Grammophonok a legdúsabb választékban. Javítások olcsón, szakavatottan eszközöltetnek.

Arjegyzék ingyen.

Szőlővessző!

A világhírű „Delawáre“ adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell!
A szőlészet kincse.

A phyloxeraának ellent áll!
Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delawáre vessző eladás.

Czim:

Szigyártó és Takács

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: Alsó-Szegesd.

Központi iroda: Felső-Szegesd.

Somogy megye.

Adonis Crème

eltávolít veszőly nélkül egynehány nap alatt legkésőbbbe esetekben **szeplőket.** Legegyszerűbb használat, 1/2 doboz 3 K. Csak valódi zöld dobozokban kapható: Schwanen Apotheke Frankfurt a/M. 274.

Hordók

mindentéle nagyságban a legkitünőbb minőségben, erősen vasalva, hitelesítve, mindenkor jutányosan kaphatók

Glück Manónai
Vercsezen.

IGAZI URINÓ

arcának, keblének, kezeinek alapos ápolására sohasem használjon mást, mint a világhírű 1885. óta törv. védett

KRIEGNER-féle CRÈME DE MARGUERIETE.

Ezen egyszerű készítményt kiváló tulajdonságai miatt számosan utánozzák, ez okból óva intem a n. e. közönséget a súlyú utánzatoktól.

Kérjen mindig határozottan **KRIEGNER-féle t.** A Crème de Marguerite elnye, hogy mindennemű fém és festő anyag mentes, tehát teljesen ártalmatlan, így éveken át használva sem ártadja meg egészségé. Actalmatlanságát hatósági bizonyítvány igazolja.

Eredeti nagy tégely 4 kor. — P. óbatégely 1 kor.

KRIEGNER GYÖRGY gyógyszerüzára a „Magyar koronához“
BUDAPEST, VIII., KÁLVIN-TÉR.

Diskrét postai szétküldés naponta.

MAYER-gépgyár

vas- és fémöntöde részvény-társaság SZOMBATHELY.

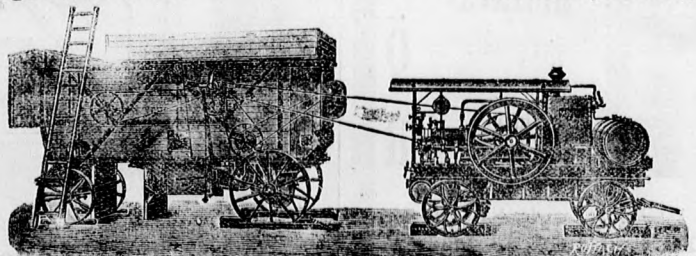
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút. 15 szám.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, u. m.: vetőgépet, szénagyűjtők, ekék, boronát, szeeszkavágók, répavágók, morzsolók és darálók stb. a legjobb kivitelben, kitünő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 2-40 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem! Tűzveszőly kizárva.

Malomépítészeti: Uj hongerszékerek, minden e szakmába vágó gépgyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű borprések és szőlőszúzó és szabad víznyomású borsajtók.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve — Kívánatra minden szülkségletre külön költségvetés.

MAGGI-FÉLE LEVES- és ÉTEL-

IZESÍTŐ

Epp úgy ajánlhatók **MAGGI BOUILLON-TORJAI**, melyekből csupán forró víz ráöntése által kitűnő erő- vagy húsleves készíthető. Tokokban á 2 adag 20 és 15 filléret. — Kapható: **WEIDINGER S. és Zs.** cégnél Zombor. Maggi kitüntetés: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 díszoklevél 7 füstölődi. Heszter versenyen kitűl, több között az 1889 és 1900-k parisi világkiállításokon. (Maggi Gyula jurytag).

Szörvesztő
A vegyíték megvizsgál, emellett hatóságilag az arzénre ártalmatlannak tanúsítva elávolítja hülyeknél az oly csunya, kellemetlen arzén-zórt gyökereket, anélkül, hogy az arzenbörnek legkevésbé is ártana és az arzenum megadja az ídeséget, finomságot és simaságot. Á 7 korona. Vidéki megrendeléseket utánvét mellett esz közöl az illatszertár

SCHMIDEK I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Illok Szerém-megye

1500 h. elsőrendű peronoszpóra mentes

szőlőbirtokkal

kitűnő mennyiségű hegyi szőlő. A szüret megvárható szeptember 15-től október 15-iki időközben. Bővebb felvilágosítást ad az illoki községi Elöljáróság.

BERNHEIM.
polg. ármeister.

RADIUM az

Igmándi

KESERŰVIZBEN.

Ártalmatlanná teszi, azonkívül gyorsan és alaposan elávolítja a gyomorban és belekben részkelő csiráját számtalan kezdődő komoly betegségnek, elejét veszi ezzel a **koranyag elhatalmasodásának a szervezetben.** — Megfogzóltebb gyomor-, bél-, s egyéb, belső bajokban mint ivókúra rendkívül gyógyhatású. — Csak a tele mennyiség veendő mint a nem radioaktív hashajtó vízekből szokásos, vagyis fél ivópohárral, sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is. — Kapható Zomborban minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben. — Nagy üveg 50 l, kis üveg 30 l. — Főszéküldés a forrás tulajdonosan

Schmidthauer Lajos

gyógyszerész által Komáromban,

Minden háztartásban áldásos, ha kéznél van.

Aki kitűnő étvágyfokozó asztali italt óhajt,
Aki gyenge, lábadozó,
Aki ideges, álmatlan
Aki vérszegény.
Aki sovány,
Aki szoptat,
Aki tüdőbeteg
ne mulasztza el saját érdekében a kitűnő hatásúnak elismert és rendkívül tartós

HERCULES

malátatápsör

„különlegességet“
inni.

Kapható minden nagyobb csemege-, fűszer- kereskedésben, kávéházban, vendéglőben és a

HERCULES Sörfőzde
székhelyi telepen, Budapest, VII., Bethlen tér 3.

Telefon 63-67. Árjegyzék ingyen. — Vidékre postán küldünk 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel.

Főraktár Zomborban:
Weidinger S. és Zs.
cégnél.

Egy szám Budapesten és a vidéken
2 krajcár.

A NAP

Szenzációs tartalom.
Radikális ellenzéki politika.
A legelterjedtebb és legnépszerűbb magyar napilap.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SANDOR.
Főszerkesztő:
Ábrányi Emil.

Politikai cikkel legnagyobb részét írják:
Ugron Gábor.
és Mészai Ernő.

Az összes lapok megelőzésével már kora reggel megerkezik az összes vidéki városokban.

A legkitűnőbb magyar lap a legolcsóbb is.

Előfizetés:
Negyedévre 4 kor. (2 frt.)
1 hónapra 1.40 kor. (70 kr.)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.